

INHOLLAND Academy

Studiehandleiding

Schoolmaatschappelijk Werk Jeugdhulp in het onderwijs

Voorwoord

Deze studiehandleiding bevat naast algemene informatie over het schoolmaatschappelijk werk ook inhoudelijke informatie over de verschillende onderdelen van het lesprogramma.

Ik wens u een leerzaam en plezierige cursus toe.

Met vriendelijke groeten,

Monica Teunis
Opleidingsadviseur/Accountmanager Social Work
Inholland Academy
Telefoon: 06-15279284

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Inhoud cursus	4
Persoonlijk Leerplan	4
Doel van de cursus	4
Studiebelastinguren	5
Literatuur	5
Rooster	5
Programma	6
Les 1. Programma, studietaken, (cyber)pesten	6
Les 2. Gespreksvoering, huiselijk geweld & crisisinterventie	7
Les 3. Samenwerken, signaleren, adviseren & psychopathologie	8
Les 4. Agressie, weerbaarheid, pitch & presentatie	9

Inleiding

Van scholen wordt meer gevraagd dan alleen het bieden van goed onderwijs. Het aantal leerlingen met multi problematiek is toegenomen en bovendien is de problematiek gecompliceerder geworden. Van de school wordt verwacht dat zij deze leerlingen zoveel mogelijk binnen school begeleiden.

Het schoolmaatschappelijk werk biedt laagdrempelige hulpverlening en opvoedingsondersteuning aan leerlingen en ouders. Ook worden de school en leerkrachten ondersteund bij vroeg signalering en bij het omgaan met leerlingen met psychosociale problemen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan huiselijk geweld. Hoe signaleer je dat en hoe maak je dit bespreekbaar en wat zijn daarna de vervolgstappen rekening houdend met de Meldcode.

Met de ontwikkeling naar inclusie onderwijs wordt de noodzaak voor scholen om een beroep te doen op het schoolmaatschappelijk werk alleen maar groter. In het kader van 'passend onderwijs' hebben scholen de opdracht om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Schoolmaatschappelijk werk speelt hierbij een belangrijke, ondersteunende rol.

Inhoud cursus

In deze cursus richten wij ons op het schoolmaatschappelijk werk in het primair-, voortgezet- en middelbaar onderwijs.

De scholing sluit aan bij de ervaring en de competenties, waar maatschappelijk werkers al over beschikken. Bestaande werkwijzen worden ingezet in de specifieke context van de school en gericht op het communiceren met kinderen en hun ouders.

Tevens zal de training aandacht besteden aan de positie van het schoolmaatschappelijk werk binnen het onderwijs. Het is belangrijk dat schoolmaatschappelijk werkers zich stevig positioneren in een werkveld, dat onderhevig is aan verandering.

Naast nog tal van andere interessante onderwerpen, zal er ook aandacht worden besteed aan actuele zaken, die spelen in het werkveld. Denk hierbij aan agressie, (cyber)pesten en sexting.

De scholing biedt voldoende ruimte voor het stellen van vragen en inbreng van casuïstiek.

Persoonlijk Leerplan

Voor aanvang van het traject heeft een beginsituatieverkenning plaatsgevonden door middel van een persoonlijk leerplan. Dit plan dient als kader voor het leerproces van de cursist gedurende de opleiding. De cursist geeft in dit plan aan wat er nog geleerd moet worden en reflecteert hierop.

Doel

Aan het eind van de cursus zijn de deelnemers gesterkt in het toepassen van kennis en vaardigheden, die nodig zijn om effectieve ondersteuning te bieden aan de school, de leerlingen en hun ouders.

Ook weten zij hoe zij hun positie als schoolmaatschappelijk werker kunnen verantwoorden en versterken.

Tevens is de cursist in staat om recente ontwikkelingen te signaleren en te integreren in de methodiek en praktijk van alledag.

Studiebelasting

Voor het bestuderen van de literatuur en het uitvoeren van opdrachten moet je rekening te houden met een tijdsinvestering van circa vijf tot zeven studie uren per week.

Literatuur

Voor deze cursus moet je de volgende boeken aan te schaffen;

- Bannink, F. (2008) *Oplossingsgerichte vragen* ISBN 9789026517808
- Riezebos, Rik en Grinten, Jaap van der (2008) *Positioneren*. ISBN: 9789047300175

Rooster

Lessen	Tijdstip	Data	Docent	Lokaal
Les 1	9.30u-16.30u	24 september 2020	Roger Moore	
Les 2	9.30u-16.30u	8 oktober 2020	Roger Moore	
Les 3	9.30u-16.30u	22 oktober 2020	Roger Moore	
Les 4	9.30u-16.30u	5 november 2020	Roger Moore	
Reserve	9.30u-16.30u	19 november 2020: Eventueel inhaalles*	Roger Moore	

Les 1 Programma, studietaken & (cyber)pesten

Vorbereiding les 1

Bestuderen:

Uit het boek 'Positioneren':

Hoofdstuk 1: Inleiding

Hoofdstuk 2: Organisatie-identiteit

Hoofdstuk 6: Het kiezen van een positionering

Opdrachten:

1. Maken van het Persoonlijk Leerplan
2. Beschrijf de missie en visie en strategie vanuit de eigen organisatie en de daaruit voortvloeiende taak en functieomschrijving.
3. Benoem vanuit de eigen organisatie de zorgstructuur in de school en benoem eventueel producten waaraan behoefte is.
4. Bereid een casus (met lichte problematiek) voor, die je nog niet helemaal hebt uitgewerkt en die je kunt presenteren aan mede-cursisten.

Programma

- Literatuur bespreking/bespreken opdrachten
- Introductie inclusief toetsinformatie
- Inventariseren leerdoelen en verwachtingen
- Competenties voor SMW
- Missie en visie van de organisatie/school en individueel
- (Cyber)pesten, sexting, grooming, meidenvenijn
- Casusbespreking/presentatie

Les 2 Gespreksvoering, huiselijk geweld & crisisinterventie

Vorbereiding les 2

Bestuderen:

Uit het boek 'Oplossingsgerichte Vragen':

- Hoofdstuk 1: Oplossingsgerichte gespreksvoering
- Hoofdstuk 2: Motivatie en samenwerkingsrelatie
- Hoofdstuk 3: Het eerste gesprek
- Hoofdstuk 4: Het vervolgesprek
- Hoofdstuk 6: Afsluiting van de gesprekken
- Hoofdstuk 7: Meer oplossingsgerichte vaardigheden

Opdrachten:

1. Werk schriftelijk een casus met lichte tot zware problematiek uit, volgens het model van oplossingsgerichte gespreksvoering. Geef een voorbeeld van lichte problematiek en van zwaardere problematiek.
2. Werk schriftelijk een casus uit van een cliënt die in crisis verkeert. Gebruik daarbij de oplossingsgerichte vragen.
3. Denk bij het uitwerken van beide casussen na over je leerdoelen (zijn ze van toepassing op de casus?).

Programma:

- Literatuur bespreking/bespreken opdrachten
- (Oplossingsgerichte) gesprekvoering
- Huiselijk geweld.
- Meldcode: melden/niet melden of verwijzen?
- Crisisinterventie
- Casuïstiekbespreking

Les 3 Samenwerken, signaleren, adviseren & psychopathologie

Vorbereiding les 3

Bestuderen:

Uit het boek 'Oplossingsgerichte vragen':

- Hoofdstuk: 8. Samenwerken met andere professionals.

Opdrachten:

1. Beschrijf waaraan volgens jou een goede samenwerking moet voldoen.
2. Geef bij elk van de communicatiestijlen aan hoe jij in een MDO of Beschermtafel deze stijlen toepast.
3. Werk een casus uit van een leerling met problemen op school om in te brengen in het MDO of bij de Beschermtafel. Naast de beschrijving van de problematiek wordt ook een plan van aanpak gevraagd.

Programma

- Literatuur bespreking/bespreken opdrachten
- AVG-richtlijnen
- De samenwerkingsvaardigheden bespreken aan de hand van een checklist
- Signaleren, adviseren, docentondersteuning en bemiddeling.
- Psychopathologie
- Casuïstiekbespreking/opdracht:
Bespreken casuïstiek in het MDO. Met als doel je te legitimeren en positioneren als schoolmaatschappelijk werker.

Les 4 Agressie, weerbaarheid, pitch & presentatie

Vorbereiding les 4

Vorbereiden pitch en presentatie:

1. Je houdt een (korte) pitch (maximaal 3 minuten), waarin je je presenteert aan een docententeam aan het begin van een schooljaar.
2. Je bereidt een presentatie voor die je aan mentoren geeft. Je kunt zelf een onderwerp kiezen. De presentatie moet minimaal 10- en maximaal 20 minuten duren.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Hoe ga ik om met leerlingen met ADHD in een klassituatie
- Angststoornissen
- Depressie/stemmingsstoornissen
- Automutilatie.

Programma

- Agressie en weerbaarheid
- Pitch, presentaties en beoordeling
- Nabespreking
- Evaluatie van de cursus
- Uitreiking certificaten en afsluiting